

Midzomerplantenjachten

Het tableau

FLORON viert dit jaar haar dertigjarig jubileum. In het weekend van 15 tot 17 juni werd daarom een dertigtal Midzomerplantenjachten georganiseerd. Een tweede actie was de herinventarisatie van dertig rond 1990 geïnventariseerde kilometerhokken. Deze acties overlaptten elkaar. Over de herinventarisaties verschijnt nog een aparte publicatie. Zoals jagers na afloop van de jacht het wild uitstallen in 'het tableau', zo tonen wij hier (een selectie van) de feestelijke oogst van onze plantenjachten.

Vier thema's

De plantenjachten toonden vier thema's: kennismaking met FLORON, een bijzonder plantengebied bezoeken, plantenbescherming en de genoemde herinventarisatie. De plantenjachten hadden uiteraard niet het karakter van volksfeesten. Het waren meest kleine bijeenkomsten van een mens of tien: soms waren er nieuwsgierigen die kennis kwamen maken, soms bleken het vierinkjes voor trouwe floristen. Wat ons goed heeft gedaan, is dat meerdere plantenjachten georganiseerd werden door 'vrienden' als KNNV en IVN, door lokale plantengroepen en ook de jongeren van de NJN sloten zich aan met een excursie in het Korenburgerveen (Achterhoek).

Kennismaking

Kwantitatieve topper was de plantenjacht vanuit Stadskekerij De Kas in de Rotterdamse wijk Blijdorp. Wel dertig nieuwsgierige bewoners - een bont gezelschap van verschillende leeftijden - verzamelden zich zaterdagmiddag om kennis te maken met de stadse flora. Om de ontmoeting zo persoonlijk mogelijk te houden, werd de groep opgesplitst. Een deel ging op zoek naar de echt 'urbane' flora van stoepen, 'boomspiegels', parkjes en dergelijke. De stad is onvermoed rijk aan natuur die je pas 'ziet' als je aandacht voor hebt. Zo keek men naar Muurleeuwenbek, een sierlijke plant van muren en muurvoeten, maar ook naar overal tussen straatstenen groeiend 'simpel' Varkensgras. Dat

blijkt onder een loep veel fraaier dan je weet. De tweede groep bezocht het Vroesepark, met oeverbegroeiingen en bloemrijke stroken. Fraaie planten met soms sprookjesachtige namen als Wolfspoot, Mottenkruid en Heelblaadjes. En wat een insecten waren er! Tien deelnemers lieten hun e-mailadres achter voor méér plantenjacht.

Bijzondere gebieden

Klein Bylaer bij Barneveld is een boerenlandgoed dat nog veel landschapselementen heeft van rond 1800. Zo is het toenmalige waterbeheersingssysteem nog intact. Hoeveel lezers van de Barneveldse krant de enthousiaste aankondiging van het IVN gelezen hebben, weten we niet, maar er waren zaterdag toch alleen floristen-onder-elkaar. Die vonden dan wel leuke 'natte' soorten als Ronde zonnedauw, Moeraswolfsklauw en Schildereprijs.

Floristen waarderen het oude 'zeedorpenlandschap' hoog. De term betreft duingebied rond dorpen dat agrarisch divers gebruikt werd vóór 1900. Allerlei menselijke activiteiten van beweiding en oogsten-uit-denatuur, tot gebruik van kleine akkertjes leidden tot grote biodiversiteit. Op zondag gingen zeven floristen uit district Hollands Duin naar een 'modern zeedorpenlandschap' bij Zandvoort met onder andere een mountainbikeroute en een vakantiepark. Er was in het gebied al eerder dit jaar geïnventariseerd. Nu werd de lijst aangevuld tot 278 soorten, met ontsnappende tuinplanten zo-

Als hommage aan FLORON'er van het eerste uur Harrie van Loon werd in Tilburg een door hem in 1988 geïnventariseerd kilometerhok opnieuw onderzocht. Foto: Theo Heijmans.

als Kogelduizendknoop, maar ook oude rijkdom: Hondskruid, Slanke mantelanjer en Oorsilene.

Flevoland is floristisch interessant omdat de kolonisatie van het Nieuwe land door wilde planten er nog volop gaande is. Zeven floristen bezochten er de Houtribvlakte bij Lelystad. Bijzondere soorten als Aardaker en Kleine steentijm hebben zich daar al enige tijd gevestigd en werden ook nu gezien. Nieuwe soorten waren o.a. Witte els en Kamperfoelie. De laatste is een 'oud-bossoort', die nieuwe locaties-op-afstand vaak pas na decennia bereikt.

Bescherming

In de vorige PLANTEN werd uitzaai van Welriekende agrimonie in NO-Friesland besproken. Tijdens de eraan gekoppelde excursie werden de twaalf deelnemers negatief verrast: op een van de oude groeiplaatsen was een deel van de populatie

Schraalhanzen als Hondsviooltje blijken bij een herbezoek aan oude groeiplaatsen vaak te zijn verdwenen. Foto: Jan Katsman.

verdwenen onder in het berrtalud gestort zand, overtollig 'afval' bij een brugrenovatie in de buurt. Dat beweest maar weer de kwetsbaarheid van zeldzamere soorten die vooral in bermen voorkomen.

Herinventarisatie

Floristen uit het district Noord-Brabant Baronie bezochten een hok in

het stroomgebied van de Donge, bij Tilburg. Het was een hommage aan FLORON'er van het eerste uur Harrie van Loon (†2017), die dit hok in 1988 inventariseerde en toen 160 soorten aantrof. Drie uur plantenjacht was te kort voor een volledige inventarisatie. De 140 gevonden soorten zijn met een na-inventarisatie aangevuld tot 270. Toch

ontbreekt ca. 25% van de 1988-lijst! Het ligt nu tegen de stadsrand. Meerdere oever- en waterplanten werden niet meer gevonden, zoals Ruwe bies, Melkeppe en Drijvend fonteinkruid. Ook schrale soorten van destijds zijn er niet meer, zoals Muizenoor, Tandjesgras, Zandblauwtje en Hondsviooltje. Meer ruderaale soorten (Reukeloze kamille, Zwarte mosterd e.d.) en ingezaaide soorten (bijv. Geel walstro en Blaassilene) zijn juist binnengekomen. Onder de nieuwkomers toch ook aardigheden als Getand vlotgras, Rosse vossenstaart en Duits viltkruid.

Als je zo'n tableau ziet, dan denk je: FLORON zou elk jaar de midzomer kunnen vieren.

Tekst: Gertie Papenburg

In het district Noord-Brabant Markizaat voerde de midzomerplantenjacht naar de heide rond het Rozenven op het landgoed Visdonk bij Roosendaal. Foto: Wim van Vliet.